

Grischun: La campagna da prevenziun mida

■ (cc) La campagna da prevenziun d'accidents cun motos «smartrider.ch» ha durà trais onns. Ussa vegn ella substituìda tras la campagna dal ppa «stayin-alive.ch». La polizia chantunala dal Grischun vules – ensem cun partenaris – promover il pensar da segirezza en connex cun manischar ina moto. Durant la stagiun principala da motos, dal matg fin l'october, vegnan montads placats da la segirezza dal traffic per lung dals trajects da moto ils pli frequentads e nua ch'i capitin blers accidents. La campagna «smartrider.ch» ch'è enconuschenta e ludada dapertut vegn substituìda tras la campagna «stayin-alive.ch». La campagna da motos «stayin-alive.ch» dal post da consultaziun svizzer per la prevenziun d'accidents (ppa) cumenza – cun motivs actualisads – ses terz onn. Ultra da la nova campagna da prevenziun sa basa la polizia chantunala dal Grischun dentant vinavant sin quai ch'è sa cumprovà.

Il Grischun sco chantun d'excursiuns
Ils pass sur las Alps sco er cuntradas e trajects attractivs fan ch'il Grischun è ina destinaziun d'excursiuns bainvegnida. Quai na vala betg mo per viandants e ciclistas, mabain er per motociclistas e motociclisti! L'onn 2015 hai dà sin las vias dal Grischun passa 160 accidents cun motos. Legraivlamain hai dà damain accidents mortals cun motos che l'onn precedent. En la gronda part dals accidents era la via sitga e l'aura buna. Tar ca. 120 accidents cun la moto èn las motociclistas ed ils motociclistas stads sez la culpa. Da quai vesan ins quant impurtantas che l'abilitad, la pratica e la capacitad da charrar ina moto èn.



Il placats da la nova campagna da prevenziun d'accidents cun motos «smartrider.ch».

Blers accidents cun motos derivan d'ina sveltezza nunadattada. Cuzunt tar curvas èsi da dar adatg. In ulteriur privel èn ils auters participants dal traffic. La campagna «stayin-alive.ch» s'occupa da questa tematica/problematica da partenaris. Las autas prestaziuns dals motors e las tecnicas inschignusas dals schassis na van betg adina a prà cun la moda da charrar dals manischnunz. Ma quai è ina premisa indispensabla per ina stagiun da motos cun success e senza accidents. Per quest intent vegnan purschids curs da charrar. En quests curs vegnan trenadas l'abilitad e la fitness da charrar. Il center per la segirezza stradala DrivingGraubünden a Cazas porscha – sut il patrunadi ed accumpagnà da la polizia chantunala dal Grischun – in dumber limità da curs da basa per motociclistas, che vegnan sustegnids finanzialmain.

Giudair la moto cun in bun sentiment

En sia prevenziun cunter accidents cun motos sa basa la polizia chantunala – ensem cun ses partenaris da segirezza – anc adina sin las suandantas trais pitgas ch'èn sa cumprovadas: mesiras repressivas (p. ex. controllas da sveltezza), utilizaziun dal potenzial da la construcziun da vias (p. ex. trajects ch'èn meglier renconuschibels) e lavur da prevenziun (p. ex. acziun da placats ed acziuns sin pass e tar lieus d'accidents). Questas mesiras duain permetter ils motociclistas da giudair lur excursiuns en il bel Grischun ed als laschar turnar a chasa senza accidents. Ma cler è er il suandant messadi: Tgi che sa cuntegna correctamain, prospectivamain e precautamain en il traffic sin via, è main periclità da vegnir involvi en in accident.

Qua arrivais Vus tar la campagna «stayin-alive.ch»

Pestga correcta en il Grischun

■ (cc) Il 1. da matg ha cumenzà la stagiun principala da pestga en il Grischun. Tenor la lescha da pestga ston pestgaders e pestgaders che retiran ina patenta per in onn u per in mais cumprovar d'avair las enconuschientschas necessarias per la pestga. In nov video da la chanzlia chantunala dal Grischun dat ina invista en ils curs da scolaziun per pestgaders e pestgaders giuvens e novs. Quai ch'è obligatoric en il chantun Grischun dapi l'onn 2002 è vegni introduci en l'entira Svizra il 1. da schaner 2009. Mintga pestgadra e pestgader che vul s'acquistar ina patenta da pestga da passa 30 dis en Svizra cumenza sia carriera da pestga cun ina scolaziun.

Quai duai garantir ch'i dat ina pestga ecologica e conferma als basegns dals animals. Ensem cun la federaziun chantunala da las pestgaders e dals pestgaders grischuns porscha l'Uffizi da chatscha e pestga dal Grischun mintga onn circa 12 occurrenzas da scolaziun en las qualas vegnan scolads fin 600 pestgaders e pestgaders giuvens e novs. En il chantun Grischun èn per l'onn 2016 vegnids adattads ils curs per pestgaders e pestgaders giuvens e novs.

Lentir curs dura da nov dus dis è vegn organisà durant ina fin d'emna. Ils cuntegns dal curs èn plinavant vegnids cumpletts cun ils temas ecologia da las auas, enconuschientscha speziala dals peschs e protecciun dals animals. Questas adattaziuns sa basan sin las novas prescripziuns da l'organisasiun da tetg per la scolaziun da las pestgaders sportivas e dals pestgaders sportivs en Svizra. Las absolventas ed ils absolvents che han reussi la controlla da success survegnan la cumprova da las enconuschientschas da la materia «pestga» che als autorisescha d'ir a pestgar en l'entira Svizra ed en l'exteriur vischin.



RADIO

10.15 RADIONOVELA

Vita capita – episodio 891

«Wegen zu geschlossen»

Ma tge èsi uss? La garascha da Jöri Gartmann è serrada. Vi da l'isch penda mo in cedel. I n'è bain betg capità insatge? E tge è atgnamain cun Paula e Gabi? Anc tut bun, u na?



Reschia: Michel Decurtins

14.03 ARTG MUSICAL (REP.)

150 onns Società da musica Zernez

En la segunda mesad dal 19avel tschientaner èn diversas musicas vegnidas fundadas en Engiadina. 1866 han 12 musicants fundà quella da Zernez. Oz dumbra ella 22 musicantAs e sunà vegn en occupaziun da tola/brass. Surtut dus dirigents han furmà quella musica musicalmain: Burtel Bezzola ha dirigi 40 onns, Roman Caduff dirigia ussa già 28 onns. RTR ha registrà 4 titels e discursi cun il president Reto Lehner, cun il musicant e cumponist Janet Lehner, cun Max Filli e cun Roman Caduff.
Redacziun: G.G. Decurtins

15.03 LAS PERLAS (REP.)

A Herbert Grönemeyer sin ils 60



Sia musica è festiva, sia poesia inventiva e sia cumparsa semper giuvenila - e tutina ha Herbert Grönemeyer già cuntanschì il 60avel anniversari. A questa chaschun ina confruntaziun da dus albums-clav da sia carriera, il «4630 Bochum» dal 1984 ed il recent «Dauernd jetzt» dal 2014. Cun inquala surpraisa tranteren.
Redacziun: Benedetto Vigne

19.00 LA STAILALVA

Giubileums

Wolfgang Petry il chantadur da schlager da Cologna sa festivar quest onn il 40 avel giubileum da tribuna. Ed era la band die Seer da l'Austria pon far festa e quai per il 20 avel giubileum da tribuna. Quai è bain motiv avunda da deditgar la stailalva dad oz als giubilar. Nus guardain enavos e laschain reviver regurdientschas, ma nus tadlain era tuns



DAPLI SIN www.rtr.ch

da lur discs da giubileum. E cun in zichel cletg savais Vus gudagnar in disc da Wolfgang Petry. Bun divertiment e buna fortuna!
Redacziun: Christa Soliva

20.03 MAGAZIN DA CULTURA (REP.)

Angelika Kauffmann – da Cuira u da Schwarzenberg?

«Ich, Maria Anna Angelika Kauffmann von Schwarzenberg im Bregenzer-Wald, aus Zufall zu Chur in Graubünden geboren» Cun quests plets cumenza l'artista Angelika Kauffmann ses testament e



signalisescha ina giada dapli ch'ella sa senta pli connectada cun Schwarzenberg en il Vorarlberg che cun Cuira, ses lieu da naschientscha. Ma co guardi ora ozendi? Nua è l'artista pli preschenta? E tge lieu è pli connotà cun ella? La rubrica deditgada a la litteratura sa fatschenta cun la poesia «La grazia da noss uffants» dad Armon Planta.
Redacziun: Astrid Alexandre

TELEVISIUN

17.40 TELESQUARD SIN SRF 1

L'emissiun d'infurmaziun sin SRF 1 cun suttitels tudestgs sin TXT 777 (repetiziuns sin SRF info tranter las 18.00 e las 22.00)

RADIO RUMANTSCH

06.00 Mintg'ura Novitads
06.06 Actual la damaun
06.30 Novitads
06.40 Impuls dal di cun Anna Mengiardi
06.50 Revista da medias/Meteo
07.06 Actual la damaun
07.30 Novitads
07.40 Kikeri6
07.50 Revista da medias/Meteo
08.06 Actual la damaun
08.30 Novitads
08.40 Il chavazzin dal di
09.05 La coppina
09.15 Chalender
09.30 La truvaglia
09.45 Tge chaussas
10.15 Radionovela
10.30 Famus e glorius
10.55 Rep. Impuls dal di
11.03 Actual da mezdi

11.15 Co e cum
11.30 Novitads
11.45 Total local
12.06 Actual da mezdi e RTR compact a mezdi
12.25 Prevista Telesguard
12.30 SRF Rendez-vous
13.00 Las gratulaziuns
14.03 Rep. Artg musical
15.03 Rep. Las perlas
16.03 Sempervers / Top 3
16.30 Program da kino
16.50 Prevista Telesguard
17.06 Actual la saira
17.50 Meteo
18.06 RTR compact – survista dal di
18.15 SRF Echo der Zeit
19.00 La stailalva
20.03 Rep. Magazin da cultura
21.03 Musica
22.03 Musica
23.03 Grischun sonor

CLICHÉS – INA SERIA U MORISTICA DAVART ILS PREGIUDIZIS CH'ILS SVIZZERS HAN IN ENVERS L'AUTER

«Ils rumantschs gnanca na datti»

Pli lunsch ch'ins s'allontanescha dal territori rumantsch e pli pauc preschents ch'els èn. Ils Romands han mintgatant schizunt l'impressiun, ch'i gnanca na dettia ils rumantschs. Èni forsa sco Guglielm Tell, mo in mitus?



Frédéric Recrosio, cabarettist Romand, va a Cuira ed a Laax a la tschertga dal rumantsch.